

A DIÁKOK FOGLALKOZTATÁSÁNAK ADÓZÁSI SZABÁLYOZÁSA

1. Milyen feltételeknek kell megfelelni ahhoz, hogy valaki diákként dolgozhasson?

Fő szabály szerint munkavállalóként az létesíthet munkaviszonyt, aki a 16. életévét betöltötte. Az Mt. azonban – az iskolai szünet időtartama alatt – annak a 15. életévét betöltött tanulónak is engedélyezi a foglalkoztatását, aki nappali rendszerű képzésben (általános iskolában, szakiskolában, középiskolában) folytatja tanulmányait. Amennyiben a tanuló 18 év alatti, akkor csak törvényes képviselője hozzájárulásával dolgozhat. Gyámhatósági engedéllyel a törvényben meghatározott kulturális, művészeti, sport- és hirdetési tevékenységre a 16. életévét be nem töltött diák is alkalmazható.

2. A munkavállaláshoz kapcsolódóan van-e valami teendő a NAV-nál?

A munkavégzés bármely formájához szükséges, hogy a tanuló rendelkezzen adóazonosító jellel. Az adóazonosító jel és az adókártya igényléséhez a 16T34-es nyomtatványt kell kitölteni és eljuttatni a NAV-hoz. A nyomtatvány beszerezhető az ügyfélszolgálatokon vagy letölthető a NAV honlapjáról (www.nav.gov.hu) a "Nyomtatványkitöltő programok" menüpont alatt. Az igénylés ingyenes.

3. Milyen módon foglalkoztathatók a diákok?

A tanuló – mindenki máshoz hasonlóan – alkalmazható:

- munkaviszonyban;
- munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban (pl. megbízási szerződéssel); vagy
- egyszerűsített foglalkoztatás keretében,
- háztartási alkalmazottként (pl. bébisitter).

Kizárólag a diákok munkavállalásához kötődő foglalkoztatási forma az iskolaszövetkezet tagjaként nappali rendszerben tanuló diák, hallgató munkavégzése.

4. Iskolaszövetkezet tagjaként végzett munka

A tanulók, hallgatók legnagyobb része iskolaszövetkezeten keresztül vállal munkát. Ebben az esetben járulékfizetési kötelezettség nincs.

Ugyanakkor az iskolaszövetkezet tagja részére kifizetett összeg munkaviszonyból származó jövedelemnek minősül, amely után a tanulónak 15 százalékos személyi jövedelemadó-t kell fizetnie. Az adót az iskolaszövetkezetnek kell levonnia, bevallania, és megfizetnie a NAV-nak. A diáknak pedig az így megszerzett jövedelmét fel kell tüntetnie '53-as személyijövedelemadó-bevallásában, amit a következő év május 20. napjáig kell benyújtania a NAV-hoz.

5. Ha a tanulót munkaviszonyban foglalkoztatják, milyen adó-, illetve járulékkötelezettségek terhelik?

A foglalkoztatás másik lehetséges, de nem tipikus esete, amikor a tanuló munkaszerződés alapján munkaviszonyban végez munkát. Adózási szempontból a diákok munkaviszonyból származó jövedelme ugyanúgy bérjövedelemnek tekintendő, mint bármely más munkavállaló esetében. A munkáltató az általános szabályok szerint köteles levonni és megfizetni a személyi jövedelemadó előlegét. Az összevont adóalap után fizetendő adó mértéke 15 százalék. A tanulónak juttatott járulékalapot képező jövedelem után a tanuló 8,5 százalékos mértékű egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulékot, továbbá 10 százalék nyugdíjjárulékot fizet. Ahogy az adóelőleget, a járulékokat is a munkáltató állapítja meg, vonja le a tanuló munkabéréből és gondosodik annak befizetéséről, bevallásáról is.

6. Ha a diákot munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban foglalkoztatják, akkor mennyiben térnek el az adó- és járulékfizetés szabályai a munkaviszonynál ismertektől?

Idetartozik, ha a tanulóval megbízási szerződést kötnek. A megbízási szerződés alapján kapott díjazás önálló tevékenységből származó jövedelemnek számít. Megbízás esetén lehetőség van költségelszámolásra, ezért vagy a bevétel 90 százaléka lesz a jövedelem, vagy a bevétellel szemben tételesen számolható el költség a jövedelem kiszámítása során. Az adó mértéke ebben az esetben is 15 százalék. Ebben a jogviszonyban a diákok nem lesznek automatikusan biztosítottak. Ilyenkor a biztosítottá válás törvényben előírt feltétele, hogy a foglalkoztatott (a diák) havi díjazása elérje a tárgyhónap első napján érvényes minimálbér összegének 30 százalékát, illetve naptári napokra nézve annak 30-ad részét. Jelenleg a minimálbér összege 111 000 forint, melynek 30 százaléka 33 300 forint.

Ha a biztosítási jogviszony létrejön, a tanuló 10 százalékos mértékű nyugdíjjárulékot, valamint összesen 7 százalék egészségbiztosítási járulékot fizet. A járulékokat ebben az esetben is a foglalkoztató vonja le és gondosodik annak bevallásáról és befizetéséről. A foglalkoztató a tanuló számára a levont járulékokról minden esetben igazolást köteles kiadni.

Abban az esetben, ha a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban foglalkoztatott diák havi díjazása nem éri el a tárgyhónap első napján érvényes minimálbér összegének 30 százalékát, biztosítási jogviszony nem jön létre. A tanulótól ilyen esetben nem von le a megbízó egyéni járulékot.

A tanulónak mind a munkaviszonyból, mind pedig a megbízási jogviszonyból származó jövedeleméről személyijövedelemadó-bevallást kell benyújtania a tárgyévet követő év május 20-áig.

7. Egyszerűsített foglalkoztatás

A diák egyszerűsített foglalkoztatás keretében is foglalkoztatható.

Egyszerűsített módon létesíthető munkaviszony:

- mezőgazdasági, továbbá turisztikai idénymunkára vagy
- alkalmi munkára.

Alkalmi munkának minősül a munkáltató és a munkavállaló között

- a) összesen legfeljebb öt egymást követő naptári napig, és
- b) egy naptári hónapon belül összesen legfeljebb tizenöt naptári napig, és
- c) egy naptári éven belül összesen legfeljebb kilencven naptári napig létesített, határozott időre szóló munkaviszony.

A foglalkoztatással kapcsolatos közterhet a munkáltató fizeti. Az egyszerűsített foglalkoztatás bére munkaviszonyból származó bérjövedelemnek minősül. A munkavállalónak az egyszerűsített foglalkoztatásból származó jövedeleméről csak akkor kell az adóévet követő év május 20-ig elkészítenie az '53-as személyijövedelemadó-bevallását, ha bevétele több a munkanapok száma és a minimálbér vagy garantált bérminimum napi összegének szorzatánál (e szorzat a továbbiakban: mentesített keretösszeg). A mentesített keretösszeget meghaladó részt kell a bevallásban szerepeltetni. A filmipari statisztaként végzett alkalmi munkából származó bevételből (maximum napi nettó 12 000 forint) nem kell jövedelmet megállapítani és bevallást benyújtani.

8. A kifizetések igazolása

A munkáltatónak, kifizetőnek a kifizetéskor igazolást kell adnia a kifizetett összegről, a levont személyi jövedelemadó előlegről, az egyéni járulékokról. Minderről adóévi összesített igazolást is kell kapnia a diáknak az adóévet követő év január 31-éig.

9. Háztartási munka (adórendszeren kívüli keresettel járó foglalkoztatás)

A tanulók a szünet ideje alatt gyakran vállalnak például korrepetálást, gyermekfelügyeletet is. Ezek a tevékenységek háztartási munkának minősülnek, ha kizárólag a „megbízó” személy és háztartásában vele élő személyek, továbbá közeli hozzátartozói mindennapi életéhez szükséges feltételeket biztosítják. Háztartási munkának számít a lakás takarítása, a főzés, a mosás, a vasalás, az otthoni gondozás és ápolás, a házvezetés és a kertgondozás is. A diák ebben az esetben nem lesz biztosított, jövedelme után nem kell adót és járulékot fizetnie. Viszont a bejelentés és a regisztrációs díj a „megbízó” munkáltató dolga. Ha a háztartási alkalmazottként foglalkoztatott diák kéri, akkor a munkáltató köteles részére a kifizetett munkabérről igazolást adni, amivel a későbbiekben igazolni tudja, hogy honnan származik a keresete.

További információk

A diákok foglalkoztatásának alapvető adózási szabályairól részletesebb tudnivalók a NAV honlapján található a 72. számú információs füzetben.

Ügyfélkapu: interneten intézhető adóügyek

Az Ügyfélkapu olyan belépési pont, amelyen keresztül mindenki biztonságosan léphet kapcsolatba a közigazgatási szervekkel és közintézményekkel, így a NAV-val is. Használatához nem kell más, mint egy számítógép internet-kapcsolattal és Ügyfélkapu-regisztráció. A regisztráció többek között a NAV ügyfélszolgálatain percek alatt intézhető. A személyes ügyfélkapu a személyijövedelemadó-bevallás elektronikus benyújtását is lehetővé teszi. 2017-től a NAV által készített bevallások tervezete is az adózók ügyfélkapus tárhelyére érkezik.

Budapest, 2016. június 8.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal